EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 16.3.2004
KOM(2004) 171 lopullinen

2004/0066 (COD)

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE

tietyistä elokuviin ja muihin audiovisuaalisiin teoksiin liittyvistä oikeudellisista näkökohdista 26.9.2001 annetun komission tiedonannon (elokuvatiedonanto) (EYVL C 43, 16.2.2002) seurannasta

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

elokuvaperinnöstä ja siihen liittyvän teollisen toiminnan kilpailukyvystä

(komission esittämä)

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE

tietyistä elokuviin ja muihin audiovisuaalisiin teoksiin liittyvistä oikeudellisista näkökohdista 26.9.2001 annetun komission tiedonannon (elokuvatiedonanto) (EYVL C 43, 16.2.2002) seurannasta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. JOHDANTO

1. Tietyistä elokuviin ja muihin audiovisuaalisiin teoksiin liittyvistä oikeudellisista näkökohdista neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle annetussa komission tiedonannossa[1] (jäljempänä ”tiedonanto”) käsitellään muun muassa kahta elokuvateollisuuden kannalta elintärkeää seikkaa – valtiontukea elokuville ja perinnön vaalimista.

2. Tämä tiedonanto on kyseisen tiedonannon seurantatoimi. Valtiontukien alalla komissio aikoo luoda alalle oikeusvarmuutta esittämällä selvästi säännöt, joita on sovellettava 30. kesäkuuta 2007 saakka. Elokuvaperinnön alalla komissio ehdottaa, että Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat elokuvaperintöä ja siihen liittyvän teollisen toiminnan kilpailukykyä koskevan suosituksen.

2. KOMISSION YLEISLINJA ELOKUVA-ALAN VALTIONTUKIASIOISSA

1. Kriteerit, joita Euroopan komissio käyttää arvioidessaan, ovatko elokuva- ja tv-tuotantoon kohdistuvat tukijärjestelyt Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisia, selvitettiin tiedonannon 2 luvussa. Tiedonantoon sisältyy komission yleislinja elokuva- ja tv-tuotantoalan valtiontukiasioissa.

2. Kriteerit ovat kahdenlaisia:

a) yleisen laillisuuden kriteeri

b) elokuva- ja tv-tuotannolle annettavia valtiontukia koskevat erityiset sääntöjenmukaisuuskriteerit.

3. Tiedonannon mukaan erityiset sääntöjenmukaisuuskriteerit ovat voimassa kesäkuuhun 2004. Komissio on antanut jäsenvaltioiden elokuva- ja tv-tuotannolle tarkoitetuille tukijärjestelmille hyväksynnän samaan päivämäärään saakka.

4. Komissio järjesti erityisten sääntöjenmukaisuuskriteereiden muuttamiseen liittyvän laajan kuulemisen jäsenvaltioiden, liittymässä olevien maiden ja alan ammattilaisten keskuudessa osana elokuva-alan asiantuntijaryhmää, joka kokoontui 9. ja 19. tammikuuta 2004

[1] KOM(2001) 534 lopullinen, 26.9.2001, EYVL C 43, 16.2.2002, s. 6.

Brysselissä. Jäsenvaltiot ja elokuva-alan ammattilaiset ilmaisivat yksimielisesti tyytyväisyytensä tiedonannossa esitettyihin kriteereihin eivätkä olleet huolestuneita kriteerien vaikutuksesta kilpailuun.

5. Niiden mukaan Euroopan elokuva-alaan kohdistuu paineita ja sitä olisi tuettava. Ne pelkäävät, että nykyisten sääntöjen muuttaminen voisi vaarantaa alan vakauden, ja siksi ne vetosivat sääntöjen pitämiseksi nykyisellään.

6. Komission päähuolenaiheet eivät liity tuen määrään, sillä kulttuurin tukeminen on perustamissopimuksen mukaista. Sen sijaan komissio toi esille huolestuneisuutensa tietyistä vaatimuksista tuen sitomiseksi johonkin alueeseen, eli tiettyjen tukijärjestelyihin sisältyvistä aluesidonnaisuutta edellyttävistä lausekkeista. Tällaisissa aluesidonnaisuuslausekkeissa tuottajat velvoitetaan käyttämään tietty määrä elokuvabudjetistaan tietyssä jäsenvaltiossa täyden tukimäärän saamisen ehtona. Aluesidonnaisuuslausekkeet voivat olla este työntekijöiden, tavaroiden ja palveluiden vapaalle liikkumiselle EU:ssa. Ne voivat näin ollen pirstaloida sisämarkkinoita ja haitata niiden kehittymistä. Komissio katsoo kuitenkin, että tällaiset lausekkeet voivat olla perusteltuja tietyissä olosuhteissa ja tiedonannossa asetetuissa rajoissa, jotta voidaan varmistaa luovan kulttuurin edellyttämien taitojen ja teknisen osaamisen jatkuvuus. Tiedonanto ei tietenkään rajoita komissiolle perustamissopimuksessa asetettua velvoitetta käsitellä kantelut, jotka liittyvät perustamissopimuksen muiden kuin valtiontukimääräysten mahdollisiin rikkomisiin.

7. Siksi komissio on punninnut huolellisesti kansallisten viranomaisten ja elokuva-alan ammattilaisten esittämät argumentit. Se myöntää, että elokuvatuotantoalaan kohdistuu paineita. Siksi komissio on halukas harkitsemaan – viimeistään tiedonantoa seuraavan kerran tarkistettaessa – suurempia tukimääriä, kunhan tukijärjestelyt ovat perustamissopimuksen yleisen laillisuusperiaatteen edellytysten mukaisia ja erityisesti jos työntekijöiden, tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkumista EU:ssa haittaavia esteitä alalla puretaan.

8. Ennen tiedonannon seuraavaa tarkastelua komissio aikoo alan argumenttien lähemmän tarkastelun lisäksi toteuttaa kattavan tutkimuksen nykyisten valtiontukisääntöjen vaikutuksista. Tutkimuksessa olisi tarkasteltava erityisesti jäsenvaltioiden edellyttämien aluesidonnaisuuksien taloudellista ja kulttuurivaikutusta ottaen huomioon varsinkin niiden vaikutus yhteistuotantoihin.

9. Edellä esitetyn vuoksi komissio pidentää elokuva- ja televisiotuotantoa koskevien erityisten sääntöjenmukaisuuskriteerien voimassaoloa 30. kesäkuuta 2007 saakka, kuten tiedonannossa esitettiin.

3. ELOKUVAPERINNÖN VAALIMINEN

1. Elokuvatiedonannossa tarkasteltiin audiovisuaalisten teosten lakisääteistä tallettamista yhtenä mahdollisena keinona Euroopan audiovisuaalisen perinnön säilyttämiseksi ja vaalimiseksi. Tiedonannossa aloitettiin lisäksi tilannekatsaus elokuvateosten tallettamiseen jäsenvaltioissa, liittymässä olevissa maissa ja Efta-maissa. Kaikissa jäsenvaltioissa on jo järjestelmät niiden audiovisuaaliseen perintöön kuuluvien elokuvateosten keruuta ja säilyttämistä varten. Neljä viidesosaa näistä järjestelmistä perustuu lakisääteiseen tai sopimuspohjaiseen velvoitteeseen tallettaa kaikki tai ainakin julkista tukea saaneet elokuvat.

2. Elokuva on turmeltuvassa tallennusmuodossa esitettävä taiteen laji, minkä vuoksi tarvitaan viranomaisten positiivisia toimia sen säilyttämiseksi. Elokuvateokset ovat keskeinen osa

kulttuuriperintöämme ja ansaitsevat siksi täyden suojelun. Kulttuuriarvonsa lisäksi elokuvateokset ovat eurooppalaista yhteiskuntaa koskevan historiallisen tiedon lähde. Ne muodostavat kattavan historiallisen todistusaineiston Euroopan eri kulttuuri-identiteeteistä ja kansojen moninaisuudesta. Elokuvat ovat keskeisellä sijalla tutustuttaessa menneisyyteen ja pohdittaessa sivistyksemme luonnetta. Jotta varmistetaan Euroopan elokuvaperinnön välittyminen tuleville sukupolville, se on järjestelmällisesti kerättävä, luetteloitava, säilytettävä ja restauroitava. Lisäksi Euroopan elokuvaperintöä olisi voitava käyttää akateemisiin, opetus-, tutkimus- ja kulttuuritarkoituksiin, tekijänoikeudet ja lähioikeudet huomioon ottaen.

3. Elokuvaperinnön suojelemiseksi on toteutettu monia EU:n ja kansainvälisiä toimia. EU:n tasolla on syytä mainita seuraavat:

- Eurooppalaisen elokuvaperinnön säilyttämisestä ja esiin tuomisesta 26. kesäkuuta 2000 annetussa neuvoston päätöslauselmassa[2] jäsenvaltioita kehotetaan tekemään yhteistyötä elokuvaperinnön restauroimiseksi ja säilyttämiseksi myös digitaalitekniikan mahdollisuuksia hyödyntämällä, vaihtamaan alan hyviä käytäntöjä, edistämään eurooppalaisten arkistojen tietokantojen asteittaista verkottamista sekä harkitsemaan mahdollisuutta käyttää näitä kokoelmia opetustarkoituksiin.

- Elokuvaa koskevasta komission tiedonannosta 7. kesäkuuta 2002 antamassaan mietinnössä[3] Euroopan parlamentti korosti niin ikään elokuvaperinnön suojelemisen tärkeyttä.

- Elokuvateosten tallettamisesta Euroopan unionissa 24. marraskuuta 2003 annetussa neuvoston päätöslauselmassa[4] jäsenvaltioita kehotetaan luomaan kansallisiin arkistoihinsa, elokuvainstituutteihinsa tai muihin vastaaviin laitoksiin tehokkaita järjestelmiä, joiden avulla jäsenvaltioiden audiovisuaaliseen perintöön kuuluvat elokuvateokset talletetaan ja säilytetään, sikäli kuin kyseisiä järjestelmiä ei vielä ole.

4. Kansainvälisellä tasolla avattiin audiovisuaalisen perinnön suojelemisesta tehty eurooppalainen yleissopimus[5] allekirjoittamista varten 8.11.2001. Siinä määrätään, että kunkin allekirjoittajavaltion on asetettava velvoite tallettaa audiovisuaaliseen perintöönsä kuuluva elävän kuvan aineisto, joka on tuotettu tai osittain tuotettu kyseisen allekirjoittajavaltion alueella.

5. Elokuvateosten siirtäminen arkistojen haltuun ei tarkoita tekijänoikeuksien tai lähioikeuksien siirtämistä niille. Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22. toukokuuta 2001 annetussa direktiivissä 2001/29/EY[6] säädetään kuitenkin, että jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista, kun kyseessä on välitöntä tai välillistä taloudellista tai kaupallista etua tavoittelemattomien yleisölle avointen kirjastojen, oppilaitosten tai museoiden taikka välitöntä tai välillistä taloudellista tai kaupallista etua tavoittelemattomien arkistojen suorittama tarkoin määritelty kappaleen valmistaminen.

6. Lisäksi Euroopan elokuvateollisuudella on huomattavaa potentiaalia luoda työpaikkoja ja tukea osaltaan talouskasvua. Tämä ei koske pelkästään elokuvien tuotantoa ja esittämistä vaan

---

2 EYVL C 193, 11.7.2000.
3 PE 312.517, ei vielä julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
4 Neuvoston lehdistötiedote 1457/03, EUVL C 295, 5.12.2003, s. 5.
5 http://conventions.coe.int/http://conventions.coe.int, Euroopan neuvosto, ETS No. 183.
6 EYVL L 167, 22.6.2001.

myös elokuvateosten keruuta, luettelointia, säilyttämistä ja restauroimista. Tällaisen elokuvaperintöön liittyvän teollisen toiminnan kilpailukyvyn edellytyksiä on parannettava varsinkin tekniikan kehityksen, kuten digitalisoinnin, paremman hyödyntämisen osalta.

7. Edellä esitetyn perusteella komissio ehdottaa, että Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat elokuvaperintöä ja siihen liittyvän teollisen toiminnan kilpailukykyä koskevan suosituksen. Jäsenvaltioita, liittymässä olevia maita ja alan ammattilaisia on kuultu ehdotuksesta osana elokuva-alan asiantuntijaryhmää, joka kokoontui 9. ja 19. tammikuuta 2004 Brysselissä.

PERUSTELUT

4. JOHDANTO

Tietyistä elokuviin ja muihin audiovisuaalisiin teoksiin liittyvistä oikeudellisista näkökohdista annetussa komission tiedonannossa[1] tarkasteltiin audiovisuaalisten teosten lakisääteistä tallettamista yhtenä mahdollisena keinona Euroopan audiovisuaalisen perinnön säilyttämiseksi ja vaalimiseksi. Komissio totesi, että vaikka Euroopan audiovisuaalisen perinnön säilyttämistä ja vaalimista kannatettiin laajalti, audiovisuaalisten teosten tallettamisen oikeudellisesta asemasta oli eriäviä näkemyksiä.

Kuten tiedonannossa ilmoitettiin, komissio loi katsauksen jäsenvaltioissa vallitsevaan tilanteeseen. Jäsenvaltioille, liittymässä oleville maille ja Efta-maille lähetettiin kyselylomake 26. maaliskuuta 2002.

Vastauksista ilmeni, että kymmenessä jäsenvaltiossa tuottajilla on lakisääteinen velvoite tallettaa elokuvateoksensa kansalliskirjastoihin tai elokuvainstituutteihin. Kolmessa muussa jäsenvaltiossa lakisääteinen tai sopimuspohjainen talletusvelvoite koskee ainoastaan julkista rahoitusta saaneita elokuvia. Kahdessa jäsenvaltiossa tallettaminen on vapaaehtoista. Neljässä viidestä jäsenvaltiosta on siis järjestelmä, jossa kaikkien julkisesti rahoitettujen teosten tallettamien on pakollista.

Komissio perusti elokuvaa koskevan tiedonannon seurantaa varten kaksi elokuva-alan asiantuntijoiden ryhmää, joista toinen koostui jäsenvaltioiden edustajista ja toinen alan ammattilaisista. Jäsenvaltioiden edustajien asiantuntijaryhmä keskusteli elokuvaperinnön suojelemisesta kokouksissaan 20. syyskuuta 2002 ja 9. tammikuuta 2004. Elokuva-alan ammattilaisten asiantuntijaryhmä keskusteli niin ikään asiasta 5. marraskuuta 2002 ja 19. tammikuuta 2004.

Kuulemiset vahvistivat yhteisymmärryksen siitä, että elokuvateokset ovat merkittävä osa Euroopan kulttuuriperintöä. Kyselyyn saatujen vastausten mukaan yksityisillä aloitteilla tai vapaaehtoisilla järjestelmillä ei kyetä takaamaan kaikkien elokuvateosten järjestelmällistä tallettamista ja säilyttämistä vaan tavoitteeseen päästään vain systemaattisilla tallettamisjärjestelmillä. Enemmistönäkemys on lisäksi, että olisi liitettävä jäsenvaltioiden järjestelmät toisiinsa ja vaihdettava parhaita toimintatapoja.

5. TAUSTA

Sekä neuvosto että Euroopan parlamentti ovat korostaneet Euroopan elokuvaperinnön keräämisen ja säilyttämisen merkitystä.

Neuvosto on antanut asiasta kaksi päätöslauselmaa. Ensimmäisessä, 26. kesäkuuta 2000 annetussa päätöslauselmassa[2] jäsenvaltioita kehotettiin tekemään yhteistyötä elokuvaperinnön restauroimiseksi ja säilyttämiseksi muun muassa digitaalitekniikan mahdollisuuksia hyödyntämällä, alan hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi ja

---

1 KOM(2001) 534 lopullinen, 26.9.2001, EYVL C 43, 16.2.2002, s. 6.

2 EYVL C 193, 11.7.2000.

eurooppalaisten arkistojen tietokantojen asteittaisen verkottamisen edistämiseksi sekä harkitsemaan mahdollisuutta käyttää näitä kokoelmia opetustarkoituksiin. Toisessa, 24. marraskuuta 2003 annetussa päätöslauselmassa[3] vahvistettiin, että eurooppalaiset elokuvateokset ovat oleellinen osoitus Euroopan kulttuurien rikkaudesta ja monimuotoisuudesta ja muodostavat perinnön, joka on säilytettävä ja suojattava tulevia sukupolvia varten. Siinä korostettiin myös, että eurooppalaiset elokuvateokset, jotka ovat osa jäsenvaltioiden audiovisuaalista perintöä, tullaan tallettamaan järjestelmällisesti kansallisiin, alueellisiin tai muihin arkistoihin kyseisten teosten säilyttämisen varmistamiseksi.

Elokuvaa käsittelevästä komission tiedonannosta 7. kesäkuuta 2002 antamassaan mietinnössä[4] Euroopan parlamentti korosti, että jäsenvaltioille on asetettava velvollisuus taata teosten lakisääteinen tallettaminen audiovisuaalisen perinnön suojelemisesta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisesti. Euroopan parlamentin mielestä lakisääteinen tallettaminen olisi siirtymäkauden toimenpiteenä määrättävä pakolliseksi valtiontuen saajille.

Lisäksi Euroopan neuvosto avasi audiovisuaalisen perinnön suojelemisesta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen[5] allekirjoittamista varten 8. marraskuuta 2001. Yleissopimuksessa edellytetään, että allekirjoittajavaltiot luovat järjestelmän kaiken elävän kuvan aineiston pakollista lakisääteistä ja oheismateriaalin vapaaehtoista tallettamista varten. Yleissopimus ei ole vielä tullut voimaan.

6. SUOSITUKSEN ALA

Suosituksessa keskitytään elokuvateoksiin. Muiden audiovisuaalisten teosten, kuten televisio-ohjelmien, osalta suositellaan ainoastaan vapaaehtoista tallettamista.

Suositus kattaa elokuvaperinnön kaikki näkökohdat: keruun, arkistoinnin, tietokantojen luomisen, säilyttämisen, restauroinnin ja käytön akateemisiin, opetus-, tutkimus- ja kulttuuritarkoituksiin sekä asiasta vastaavien instituutioiden unionin tason yhteistyön.

7. MIKSI EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS EIKÄ KOMISSION SUOSITUS?

Koska jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistaminen ei ole mahdollista teollisuus- ja kulttuuripolitiikan alalla, yhteisö joutuu käyttämään suositusten kaltaisia ei-sitovia keinoja perustamissopimukseen kirjattujen tehtävien ja velvollisuuksien täyttämiseksi.

EY:n perustamissopimuksessa komissiolle annetaan laajat valtuudet antaa suosituksia. Perustamissopimuksen 249 artiklassa määrätään, että tehtäviensä täyttämiseksi komissio antaa perustamissopimuksessa määrätyin edellytyksin suosituksia. 211 artiklassa määrätään seuraavasti: ”Turvatakseen yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja kehityksen komissio … antaa suosituksia ja lausuntoja

---

3 Neuvoston lehdistötiedote 1457/03, EUVL C 295, 5.12.2003, s. 5.

4 PE 312.517, ei vielä julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Esittelijä Luckas Vander Taelen.

5 http://conventions.coe.int.

asioista, joita tämä sopimus koskee, jos sopimuksessa nimenomaisesti niin määrätään tai jos komissio pitää sitä tarpeellisena”.

Komissio katsoo kuitenkin, että tässä asiassa Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus on parempi kuin komission suositus kahdesta syystä. Ensimmäinen syy on se, että suosituksessa peräänkuulutetaan jäsenvaltioiden tehokasta yhteistyötä elokuvaperinnön suojelemiseksi. Tavoite on paremmin saavutettavissa, jos suosituksesta keskustelee ja sen antaa neuvosto. Toiseksi Euroopan parlamentti on tukenut täysin elokuvaperinnön säilyttämistarvetta kahdessa mietinnössä.[6] Siksi vaikuttaa asialliselta ottaa Euroopan parlamentti täysimääräisesti mukaan suosituksen käsittelyyn ja antamiseen. Euroopan parlamentin osallistuminen lisää julkista keskustelua ja suosituksen vaikutusta. Yhteisön tavoite voidaan siis saavuttaa paremmin antamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus kuin antamalla komission suositus.

8. SUOSITUKSEN OIKEUSPERUSTA

Euroopan elokuvateollisuudella on huomattavaa potentiaalia luoda työpaikkoja ja tukea osaltaan talouskasvua. Tämä ei koske pelkästään elokuvien tuotantoa ja esittämistä vaan myös elokuvateosten keruuta, luettelointia, säilyttämistä ja restauroimista. Tällaisen elokuvaperintöön liittyvän teollisen toiminnan kilpailukyvyn edellytyksiä on parannettava varsinkin tekniikan kehityksen, kuten digitalisoinnin, paremman hyödyntämisen osalta. Siksi suosituksen oikeusperustaksi ehdotetaan EY:n perustamissopimuksen 157 artiklaa, jossa yhteisöä ja jäsenvaltioita edellytetään huolehtimaan siitä, että yhteisön teollisuuden kilpailukyvyn kannalta tarpeelliset edellytykset turvataan toiminnalla, jolla pyritään muun muassa ”edistämään keksintöjä, tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevan politiikan antamien teollisten mahdollisuuksien parempaa hyväksikäyttöä”.

Perustamissopimuksen 157 artiklaa on jo käytetty audiovisuaalialan säädösten oikeusperustana. Tällaisia säädöksiä ovat eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten kehittämisen, levityksen ja myynninedistämisen tukemista koskevan ohjelman täytäntöönpanosta (Media Plus – Kehittäminen, levitys ja myynninedistäminen) (2001–2005) 20. joulukuuta 2000 tehty neuvoston päätös[7] ja Euroopan audiovisuaalisia ja tietopalveluja tuottavien yritysten kilpailukyvyn parantamisesta edistämällä kansallisia järjestelmiä, joiden tarkoituksena on saattaa alaikäisten ja ihmisarvon suojelu vertailukelpoiselle ja tehokkaalle tasolle, 24. syyskuuta 1998 annettu neuvoston suositus.[8]

---

6 PE 303.777, EYVL C 140, 2.6.2002, ja PE 312.517, ei vielä julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

7 EYVL L 13, 17.1.2001, s. 34.

8 EYVL L 270, 7.10.1998, s. 48.

2004/0066 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

elokuvaperinnöstä ja siihen liittyvän teollisen toiminnan kilpailukyvystä

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 157 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,[15]

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,[16]

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,[17]

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä

sekä katsovat seuraavaa:

1) Perustamissopimuksen 157 artiklan mukaan yhteisön ja jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että yhteisön teollisuuden kilpailukyvyn kannalta tarpeelliset edellytykset turvataan.

2) Perustamissopimuksen 151 artiklan 4 kohdassa määrätään, että yhteisön on otettava kulttuuriin liittyvät näkökohdat huomioon perustamissopimuksen muiden määräysten mukaisessa toiminnassaan, erityisesti kulttuuriensa monimuotoisuuden vaalimiseksi ja edistämiseksi.

3) Elokuvateollisuudella on Euroopassa merkittävää potentiaalia luoda työpaikkoja ja tukea osaltaan talouskasvua. Tämä ei koske pelkästään elokuvien tuotantoa ja esittämistä vaan myös elokuvateosten keruuta, luettelointia, säilyttämistä ja restauroimista. Tällaisen elokuvaperintöön liittyvän teollisen toiminnan kilpailukyvyn edellytyksiä on parannettava varsinkin tekniikan kehityksen, kuten digitalisoinnin, paremman hyödyntämisen osalta.

4) Eurooppalaisen elokuvaperinnön säilyttämisestä ja esiin tuomisesta 26 päivänä kesäkuuta 2000 annetussa neuvoston päätöslauselmassa[18] jäsenvaltioita kehotetaan tekemään yhteistyötä elokuvaperinnön restauroimiseksi ja säilyttämiseksi myös digitaalitekniikan mahdollisuuksia hyödyntämällä, vaihtamaan alan hyviä käytäntöjä, edistämään eurooppalaisten arkistojen tietokantojen asteittaista verkottamista sekä harkitsemaan mahdollisuutta käyttää näitä kokoelmia opetustarkoituksiin.

---

15 EUVL C […], […], s. […].
16 EUVL C […], […], s. […].
17 EUVL C […], […], s. […].
18 EYVL C 193, 11.7.2000.

5) Tietyistä elokuviin ja muihin audiovisuaalisiin teoksiin liittyvistä oikeudellisista näkökohdista annetussa komission tiedonannossa[19] tarkasteltiin audiovisuaalisten teosten lakisääteistä tallettamista yhtenä mahdollisena keinona Euroopan audiovisuaalisen perinnön säilyttämiseksi ja vaalimiseksi. Tiedonannossa käynnistettiin lisäksi tilannekatsaus elokuvateosten tallettamiseen jäsenvaltioissa, liittymässä olevissa maissa ja Efta-maissa.

6) Neuvosto (kulttuuri/audiovisuaaliasiat) suhtautui 5 päivänä marraskuuta 2001 pitämässään kokouksessa[20] myönteisesti komission tiedonannon sisältöön ja komission omaksumaan lähestymistapaan.

7) Elokuvaa koskevasta komission tiedonannosta 7 päivänä kesäkuuta 2002 annetussa Euroopan parlamentin mietinnössä[21] korostettiin niin ikään elokuvaperinnön suojelemisen tärkeyttä.

8) Elokuvateosten tallettamisesta Euroopan unionissa 24 päivänä marraskuuta 2003 annetussa neuvoston päätöslauselmassa[22] jäsenvaltioita kehotetaan luomaan kansallisiin arkistoihinsa, elokuvainstituutteihinsa tai muihin vastaaviin laitoksiin tehokkaita järjestelmiä, joiden avulla jäsenvaltioiden audiovisuaaliseen perintöön kuuluvat elokuvateokset talletetaan ja säilytetään, sikäli kuin kyseisiä järjestelmiä ei vielä ole.

9) Audiovisuaalisen perinnön suojelemisesta tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa[23] määrätään, että kunkin allekirjoittajavaltion on asetettava velvoite tallettaa audiovisuaaliseen perintöönsä kuuluva elävän kuvan aineisto, joka on tuotettu tai osittain tuotettu kyseisen allekirjoittajavaltion alueella.

10) Kaikissa jäsenvaltioissa on jo järjestelmät niiden audiovisuaaliseen perintöön kuuluvien elokuvateosten keruuta ja säilyttämistä varten. Neljä viidesosaa näistä järjestelmistä perustuu lakisääteiseen tai sopimuspohjaiseen velvoitteeseen tallettaa kaikki tai ainakin julkista tukea saaneet elokuvat.

11) ”Elävää kuvaa sisältävällä aineistolla” tarkoitetaan millä hyvänsä tavalla missä hyvänsä muodossa äänen kanssa tai ilman ääntä tallennettua elävien kuvien sarjaa, joka pystyy välittämään liikkeen vaikutelman.

12) ”Elokuvateoksella” tarkoitetaan kaiken mittaista elävää kuvaa sisältävää aineistoa, varsinkin sepitteellisiä elokuvateoksia, piirroselokuvia ja dokumentteja, joka on tarkoitettu elokuvateatterissa esitettäväksi.

13) Elokuva on turmeltuvassa tallennusmuodossa esitettävä taiteen laji, minkä vuoksi tarvitaan viranomaisten positiivisia toimia sen säilyttämiseksi. Elokuvateokset ovat keskeinen osa kulttuuriperintöämme ja ansaitsevat siksi täyden suojelun.

14) Kulttuuriarvonsa lisäksi elokuvateokset ovat eurooppalaista yhteiskuntaa koskevan historiallisen tiedon lähde. Ne muodostavat kattavan historiallisen todistusaineiston

---

19 KOM(2001) 534 lopullinen, 26.9.2001, EYVL C 43, 16.2.2002, s. 6.
20 Neuvoston 2381. istunto – kulttuuri/audiovisuaaliasiat (Presse 377, 5.11.2001).
21 PE 312.517, ei vielä julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
22 Neuvoston lehdistötiedote 1457/03, EUVL C 295, 5.12.2003, s. 5.
23 http://conventions.coe.int, Euroopan neuvosto, ETS No. 183, avattu allekirjoituksille 8.11.2001.

Euroopan eri kulttuuri-identiteeteistä ja kansojen moninaisuudesta. Elokuvat ovat keskeisellä sijalla tutustuttaessa menneisyyteen ja pohdittaessa sivistyksemme luonnetta.

15) Jotta varmistetaan Euroopan elokuvaperinnön välittyminen tuleville sukupolville, se on järjestelmällisesti kerättävä, luetteloitava säilytettävä ja restauroitava, tekijänoikeudet ja lähioikeudet huomioon ottaen.

16) Euroopan elokuvaperintöä olisi voitava käyttää akateemisiin, opetus-, tutkimus- ja kulttuuritarkoituksiin, tekijänoikeudet ja lähioikeudet huomioon ottaen.

17) Elokuvateosten siirtäminen arkistojen haltuun ei tarkoita tekijänoikeuksien tai lähioikeuksien siirtämistä niille.

18) Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22 päivänä toukokuuta 2001 annetun direktiivin 2001/29/EY[24] 5 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista, kun kyseessä on välitöntä tai välillistä taloudellista tai kaupallista etua tavoittelemattomien yleisölle avointen kirjastojen, oppilaitosten tai museoiden taikka välitöntä tai välillistä taloudellista tai kaupallista etua tavoittelemattomien arkistojen suorittama tarkoin määritelty kappaleen valmistaminen,

PANEVAT MERKILLE KOMISSION AIKOMUKSEN

1. pohtia, tehdäänkö EU:n rahoitusta saaneille tahoille pakolliseksi EU:n rahoitusta saaneiden eurooppalaisten elokuvien tallettaminen vähintään yhteen kansalliseen arkistoon.

2. tukea nimettyjen tahojen yhteistyötä.

3. harkita tutkimushankkeiden rahoittamista elokuvien pitkäaikaisen säilyttämisen ja restauroinnin aloilla.

4. edistää elokuvien luetteloinnin standardointia Euroopassa, jotta tietokantojen yhteentoimivuus paranisi.

5. helpottaa nimettyjen tahojen ja tekijänoikeuksien haltijoiden välisiä Euroopan tason neuvotteluita vakiosopimuksesta, jossa säädellään edellytyksistä, joilla nimetyt tahot voivat asettaa talletetut elokuvateokset yleisön saataville.

6. tarkkailla ja arvioimaan tässä suosituksessa esitettyjen toimenpiteiden tehokkuutta ja pohtimaan lisätoimien tarvetta.

SUOSITTELEVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT

1. toteuttavat aiheelliset lainsäädännölliset tai hallinnolliset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että niiden kansalliseen audiovisuaaliseen perintöön kuuluvat elokuvateokset kerätään, luetteloidaan, säilytetään, restauroidaan ja asetetaan saataville akateemisiin, opetus-, tutkimus- ja kulttuuritarkoituksiin järjestelmällisellä

[24] EYVL L 167, 22.6.2001.

tavalla, tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia noudattaen, sikäli kuin tällaisia toimenpiteitä vielä ole.

2. nimeävät asianmukaiset tahot, jotka voivat olla valtakunnallisia tai alueellisia elokuva-arkistoja, elokuvainstituutteja tai vastaavia laitoksia, huolehtimaan riippumattomasti ja ammattitaitoisesti 1 kohdassa kuvatuista tehtävistä ja antavat niiden käyttöön varoja ja teknisiä resursseja.

3. kannustavat nimettyjä tahoja määrittämään oikeuksien haltijoiden kanssa tehtävillä sopimuksilla ehdot, joilla talletetut elokuvateokset voidaan antaa yleisön käyttöön.

Keruu

4. toteuttavat kansalliseen audiovisuaaliseen perintöönsä kuuluvien elokuvateosten järjestelmällisen keräämisen lakisääteisellä tai sopimuspohjaisella velvoitteella. Tallettamisehtoja määrittäessään jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) niiden piiriin kuuluvat ainakin tuotannot tai yhteistuotannot, jotka ovat saaneet kansallista tai alueellista julkista rahoitusta

b) talletettavat kopiot ovat hyvälaatuisia säilytyksen ja uusien kappaleiden teon helpottamiseksi ja niihin liittyy standardimuotoista metatietoa tarpeen mukaan

c) elokuva talletetaan, kun se tulee julkiseen levitykseen ja joka tapauksessa viimeistään kahden vuoden kuluessa tästä.

Luettelointi ja tietokantojen luominen

5. toteutettavat aiheelliset toimenpiteet, joilla edistetään talletettujen elokuvateosten luettelointia ja indeksointia eurooppalaisia ja kansainvälisiä standardeja käyttäen sekä elokuvia käsittäviä tietoja sisältävien tietokantojen luomista.

6. edistävät tietokantojen yhteentoimivuutta ja yleisön mahdollisuutta käyttää niitä esimerkiksi Internetin välityksellä.

7. kehottavat arkistoja lisäämään aineiston arvoa järjestämällä ne kokoelmiksi EU:n tasolla aiheen, tekijän, aikakauden tms. mukaan.

Säilytys

8. laativat lainsäädäntöä tai käyttävät muita keinoja kansallisen käytännön mukaisesti, jotta varmistetaan talletettujen elokuvateosten säilyminen. Säilytystoimenpiteisiin olisi sisällyttävä erityisesti

a) elokuvien kopioiminen uusiin tallennusmuotoihin

b) eri tallennusmuotoisten elokuvien esittämiseen käytettävien välineiden säilyttäminen.

Restaurointi

9. sallivat lainsäädäntönsä puitteissa talletettujen elokuvateosten kopioimisen restaurointitarkoituksiin.

10. tukevat vanhojen tai kulttuurillisesti tai historiallisesti arvokkaiden elokuvien restaurointisuunnitelmia.

Talletettujen elokuvateosten antaminen käytettäviksi akateemisiin, opetus-, tutkimus- ja kulttuuritarkoituksiin

11. antavat tarvittavat säädökset ja hallinnolliset toimenpiteet, joilla nimetyille tahoille sallitaan talletettujen elokuvateosten antaminen käytettäväksi akateemisiin, opetus-, tutkimus- ja kulttuuritarkoituksiin tekijänoikeudet ja lähioikeudet huomioon ottaen.

Ammatillinen koulutus

12. edistävät ammatillista koulutusta kaikilla elokuvaperintöön liittyvillä aloilla.

Vapaaehtoinen tallettaminen

13. harkitsevat vapaaehtoista tallettamisjärjestelmää

a) oheis- ja mainosmateriaalille, joka liittyy kansalliseen audiovisuaaliseen perintöön kuuluviin elokuvateoksiin

b) muiden maiden kansalliseen audiovisuaaliseen perintöön kuuluville elokuvateoksille

c) muulle elävää kuvaa sisältävälle aineistolle kuin elokuville

d) vanhoille elokuvateoksille.

Nimettyjen tahojen yhteistyö

14. kannustavat ja tukevat nimettyjä tahoja vaihtamaan tietoja ja koordinoimaan toimiaan kansallisella ja unionin tasolla päämääränä esimerkiksi

a) varmistaa keruumenetelmien johdonmukaisuus ja tietokantojen yhteentoimivuus

b) tuottaa esimerkiksi DVD:llä julkaistavaa, mahdollisimman monella Euroopan unionin kielellä tekstitettyä arkistomateriaalia tekijänoikeudet ja lähioikeudet huomioon ottaen

c) laatia eurooppalaisen audiovisuaalisen perinnön filmografia

d) kehittää yhteinen sähköisen tiedonvaihdon standardi

e) tuottaa yhteisiä tutkimus- ja koulutushankkeita.

Suosituksen seuranta

15. tiedottavat komissiolle joka toinen vuosi tämän suosituksen johdosta toteutetuista toimista.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja